

Početna stranica>Pretraživanje pravnih stručnjaka>Vrste pravnih struka Druhy právníckých profesí

Austrija

Tato stránka uvádí přehled právníckých povolání v Rakousku.

Právníká povolání – úvod

V současné době (k roku 2023) je v oblasti „obecných soudů“, tj. soudů občanskoprávních, trestních, pracovněprávních a sociálněprávních věcí, zaměstnáno přibližně **1 850 soudců z povolání** (údaj odpovídající aktivním plným úvazkům a zahrnující Nejvyšší soud). Podstatnou část soudnictví tvoří přibližně **700 soudních úředníků. Na správních soudech působí také přibližně 600 soudců z povolání.**

Kromě toho jsou v určitých řízeních využíváni také **laičtí soudci**, kteří svou funkci vykonávají dobrovolně. Patří mezi ně soudci z lidu a členové poroty v trestních věcech a také přisedící soudci se zvláštní odbornou kvalifikací působící mimo jiné v obchodních a pracovněprávních věcech a ve věcech sociálního zabezpečení a také v některých správních řízeních.

V zemi působí přibližně **480 státních zástupců** (k roku 2023, což je počet odpovídající aktivním pracovním úvazkům, včetně státních zástupců Nejvyššího státního zastupitelství, ale s výjimkou ústředního orgánu).

Ve **vězeňském systému** je zaměstnáno **3 799 osob** (údaj k 1. září 2019, odpovídající aktivním plným úvazkům, včetně ředitelství vězeňské služby); tento údaj zahrnuje i celkem **3 214 pracovníků vězeňského dozoru** (včetně pracovníků v oblasti vzdělávání vězňů).

1. Soudci

Vzdělání a jmenování soudců

Podmínkou pro jmenování soudcem **obecného soudu** je nejméně čtyřletá právní praxe a úspěšné složení soudcovské zkoušky po ukončení studia práv. Součástí odborné praxe je nejméně sedmiměsíční stáž u soudu (soudní praxe, dříve nazývaná „soudní rok“), na kterou mají nárok absolventky a která je rovněž podmínkou pro všechny, kdo se chtějí stát advokátem nebo notářem. Zbývající povinná odborná praxe se obvykle získává v rámci speciální přípravné služby soudního čekatele v průběhu justičního vzdělávání, ale lze ji získat i v rámci jiné právní činnosti, například na pozici advokátního koncipienta.

Každoročně je do přípravné služby soudních čekatelů přijato přibližně 100 advokátních koncipientů. Přípravná služba soudního čekatele trvá (včetně soudní praxe) v zásadě čtyři roky a je vykonávána u okresních soudů, zemských soudů, na státním zastupitelství, ve vězeňských zařízeních, ve střediscích pro ochranu obětí a pomoc obětem nebo v advokátních či notářských kancelářích nebo na finanční prokuratuře. Část této odborné přípravy může být absolvována také u vrchního zemského soudu, u Nejvyššího soudu, na spolkovém ministerstvu spravedlnosti, na ředitelství vězeňské služby, ve střediscích probační služby, ve sdruženích sociálních kurátorů pro dospělé nebo na úřadech pro mládež, v úřadu komisaře pro právní ochranu nebo ve finančním sektoru (například ve vhodných společnostech). Přípravná služba soudního čekatele je ukončena soudcovskou zkouškou. U osob, které mění svou profesní dráhu po získání odborné praxe v jiných právníckých povoláních, se doba přípravy odpovídajícím způsobem zkracuje. Osoba, která již složila advokátní nebo notářskou zkoušku, musí složit pouze doplňující zkoušku, nikoli celou soudcovskou zkoušku.

Po úspěšném složení soudcovské zkoušky se lze ucházet o volné místo soudce nebo státního zástupce.

U **správních soudů** neexistuje přípravná služba pro soudní čekatele; správní soudci však musí mít alespoň pětiletou předchozí odbornou praxi (např. ve službě u správního orgánu) a neskládají zkoušku.

Soudci obecných soudů mohou přecházet na správní soudy. Také soudci správních soudů mohou být po pěti letech činnosti u správních soudů jmenováni do funkce soudců obecných soudů.

Jmenování do funkce soudce nebo státního zástupce provádí obvykle spolkový ministr spravedlnosti. Spolkový prezident má vyhrazeno právo jmenovat do funkce pouze některé pozice. Soudce zemského správního soudu jmenuje příslušná zemská vláda. Soudci a státní zástupci mohou být jmenováni pouze rakouskými občany.

Postavení soudce

Soudci jmenováni do **spolkových obecných a správních soudů** jsou spolkovými státními úředníky. Kromě spolkového ústavního zákona (*Bundes-Verfassungsgesetz (B-VG)*) je hlavním pramenem práva, který upravuje vzdělávání a profesní postavení soudců, **zákon o službě soudců a státních zástupců (Richter- und Staatsanwaltschaftsdienstgesetz (RStDG))**. Tento zákon obsahuje řadu ustanovení (například disciplinární předpisy a služební řády) pro soudce i pro státní zástupce.

Soudci jmenováni do **zemských správních soudů (Landesverwaltungsgerichte)** jsou státními úředníky příslušné spolkové země. Jejich profesní postavení upravuje spolkový ústavní zákon a zvláštní zemské právní předpisy.

Všichni soudci z povolání jsou jmenováni na dobu neurčitou a do důchodu odcházejí na konci měsíce, ve kterém dosáhnou věku 65 let.

V souladu s články 87 a 88 spolkového ústavního zákona jednají soudci jako nezávislí zástupci státu při výkladu zákonů a rozhodování věcí. Tato nezávislost je vyjádřena nezávislostí soudců na jakýchkoli pokynech (nezávislost na předmětu) a také tím, že soudce nelze přeložit nebo převést na jinou funkci (osobní nezávislost). Soudci jsou vázáni pouze zákonem a rozhodují se na základě svého vlastního právního přesvědčení. Nejsou vázáni ani dříve učiněnými rozhodnutími jiných soudů o podobných právních otázkách (precedenty).

Po dosažení zákonem stanovené věkové hranice odcházejí soudci do starobního důchodu; soudci mohou být zbaveni svého úřadu, proti své vůli přeloženi na jiné místo nebo posláni do starobního důchodu pouze v zákonem stanovených případech, zákonem stanoveným způsobem a na základě formálního soudního nálezu (článek 88 spolkového ústavního zákona).

Soudci mají zvláštní ústavní postavení pouze při výkonu soudcovské funkce (při výkonu všech zákonem svěřených soudních činností a při přidělování věcí), nikoliv však v oblasti správy soudů, kterou soudci rovněž vykonávají. Výjimka se vztahuje na soudní správní věci, které mají být řešeny v senátech nebo komisích (např. přidělování věcí, návrhy na jmenování). S výjimkou těchto specifických podmínek platí, že soudci jsou vázáni pokyny svých nadřízených. Pevně určené rozdělení soudní agendy zaručuje zachování zákonného práva na soudce, které je zakotveno v ústavě.

Úloha a povinnosti

Soudci **rozhodují ve věcech občanského a trestního práva**. Ve správních věcech a věcech ústavního práva vykonávají funkci **kontroly veřejné správy a strážce ústavy**.

Právní odpovědnost

Disciplinární soud: soudci, kteří svým zaviněním poruší profesní a etické povinnosti, se musí zodpovídat před disciplinárním soudem. Pro soudce obecných soudů je disciplinární soud zřízen při vrchním zemském soudu nebo Nejvyšším soudu a je tvořen výlučně soudci. Disciplinární soud je příslušný také pro rozhodování ve věcech porušení služebních povinností státních zástupců. Tytéž disciplinární předpisy s několika výjimkami platí pro soudce spolkových správních soudů. Naproti tomu disciplinární pravidla pro soudce zemských správních soudů jsou stanovena v příslušných zemských právních předpisech. Trestní soud: pokud je porušení profesní povinnosti trestným činem, musí se soudci (a státní zástupci) zodpovídat před trestním soudem (např. v případě zneužití pravomoci úřední osoby).

Občanský soud: účastníci řízení, kteří utrpěli škodu v důsledku protiprávního a zaviněného jednání soudce (nebo státního zástupce), mohou od státu vymáhat nárok na náhradu škody. V případech úmyslného jednání nebo hrubé nedbalosti může stát vůči soudci (nebo státnímu zástupci) uplatnit postih.

2. Státní zástupci

Organizační struktura

Hierarchické uspořádání státního zastupitelství obecně odpovídá uspořádání soudů.

Státní zastupitelství jsou zřízena při všech šestnácti soudech prvního stupně, které rozhodují v trestních věcech. Kromě toho existuje státní zastupitelství pro boj s hospodářskou kriminalitou a korupcí (*Wirtschafts- und Korruptionsstaatsanwaltschaft*), jehož příslušnost zahrnuje celé území Rakouska. Při každém vrchním zemském soudu je zřízeno vrchní státní zastupitelství a při Nejvyšším soudu nejvyšší státní zastupitelství. Vrchní státní zastupitelství a nejvyšší státní zastupitelství jsou přímo podřízena spolkovému ministru spravedlnosti.

Vzdělávání a jmenování státních zástupců

Vzdělávání státních zástupců odpovídá vzdělávání soudců z povolání na obecných soudech.

Státním zástupcem může být jmenována pouze osoba, která splňuje požadavky pro jmenování soudcem.

Na obsazení volných plánovaných míst státních zástupců se vypisuje veřejné výběrové řízení, stejně jako je tomu u plánovaných míst soudců. Jmenování státních zástupců je v pravomoci spolkového prezidenta. Stejně jako v případě soudců však prezident pro velkou část stálých míst státních zástupců delegoval právo jmenovat státní zástupce na spolkového ministra spravedlnosti.

Postavení státních zástupců

Státní zastupitelství jsou justiční orgány, které jsou samostatné, ale **nikoli nezávislé**. Jsou hierarchicky uspořádány a jsou vázány pokyny úřadů vrchních státních zástupců a v konečném důsledku pokyny Spolkového ministerstva spravedlnosti.

Existují **přesná zákonem stanovená pravidla upravující pravomoc vydávat pokyny**. Pokyny úřadů vrchních státních zástupců nebo spolkového ministra spravedlnosti mohou být vydávány pouze písemnou formou a musí obsahovat odůvodnění. Kromě toho musí být obdržené pokyny zaznamenány v trestním spise. Před vydáním pokynu musí spolkový ministr konzultovat poradní sbor pro pokyny (*Weisungsrat*). Spolkový ministr spravedlnosti nese ministerskou odpovědnost a je odpovědný parlamentu, jemuž je povinen poskytovat informace.

Zaměstnanci jednotlivých úřadů státního zastupitelství se musí řídit pokyny, které vydává ředitel úřadu. Pokud ale mají za to, že určitý pokyn je v rozporu se zákonem, mohou požadovat písemný příkaz, a mohou dokonce požádat o zproštění své povinnosti vyřizovat danou trestní věc.

Úloha a povinnosti

Státní zastupitelství jsou zvláštní **orgány, které jsou nezávislé na soudech**. Jejich úlohou je **chránit veřejný zájem při výkonu trestního soudnictví**. To mimo jiné zahrnuje odpovědnost za **vyšetřování trestných činů**. Státní zastupitelství také podávají obžalobu a zastupují veřejnou žalobu v trestním řízení. Nazývají se proto také **orgány veřejné obžaloby**.

Státní zástupci odpovídají za **podávání a zastupování veřejné obžaloby** před zemským soudem i před okresními soudy příslušného zemského soudního obvodu. **Okresní státní zástupci** budou zpravidla zastupovat veřejnou obžalobu u okresních soudů. Tito státní zástupci jsou činiteli se zvláštní odbornou kvalifikací, jejich profese však nevyžaduje akademický titul.

Zvláštní postavení má státní zastupitelství pro boj s hospodářskou kriminalitou a korupcí, které má celostátní příslušnost pro trestné činy v oblasti výkonu správy a korupce a hospodářské kriminality se škodou převyšující 5 000 000 EUR. Kromě toho spadají do působnosti tohoto úřadu také finanční trestné činy se škodou nad 5 000 000 EUR, zvláště závažné případy podvodů v oblasti sociálního zabezpečení, zvláště závažné trestné činy týkající se úpadku (*Kreditwürdiges Verhalten*), a mimo jiné i delikty podle zákona o akciových společnostech nebo zákona o společnostech s ručením omezeným v případě společností příslušné velikosti (základní kapitál v minimální výši 5 000 000 EUR nebo více než 2 000 zaměstnanců).

Vrchní státní zastupitelství jsou hierarchicky nadřazena státním zastupitelstvím a jsou zřízena při vrchních zemských soudech ve Vídni, Štýrském Hradci, v Linci a Innsbrucku. Kromě toho, že **zastupují veřejnou obžalobu před vrchním zemským soudem, dohlíží rovněž na všechna státní zastupitelství ve svém obvodu** a jsou přímo podřízena spolkovému ministru spravedlnosti.

Nejvyšší státní zastupitelství, které je ustaveno u Nejvyššího soudu, má zvláštní postavení. Je **přímo odpovědné spolkovému ministru spravedlnosti** a nemá právo vydávat pokyny státním zastupitelstvím ani vrchním státním zastupitelstvím. Rovněž nezastupuje veřejnou obžalobu; Jeho úkolem je spíše **poskytování podpory Nejvyššímu soudu**. Je zejména oprávněno předkládat žaloby pro zmatečnost za účelem dodržování zákona v trestních věcech, ve kterých strany nemají žádnou (další) možnost opravného prostředku. Nejvyšší státní zastupitelství tak plní důležitou úlohu při zachování **jednoty práva** a zajišťuje **právní jistotu** v trestněprávních věcech.

Právní odpovědnost

Disciplinární, trestněprávní a občanskoprávní odpovědnost státních zástupců je upravena shodně jako v případě soudců obecných soudů.

3. Vyšší soudní úředníci

Organizační struktura

Vyšší soudní úředníci (*Diplomrechtspfleger*innen*) jsou nepostradatelnými oporami rakouského systému soudnictví. Více než 80 % všech soudních rozhodnutí v prvním stupni týkajících se občanskoprávních věcí dnes vydává více než 700 vyšších soudních úředníků.

Vzdělávání vyšších soudních úředníků

Ke vzdělávání na pozici vyššího soudního úředníka jsou připuštěny pouze osoby, které složily maturitní zkoušku nebo získaly odbornou kvalifikaci.

Vzdělávací program trvá tři roky a zahrnuje práci soudu, včetně přípravy dispozic v příslušné pracovní oblasti, účast na základním kurzu a na kurzu zaměřeném na daný obor budoucí pracovní působnosti a složení příslušných zkoušek. Pokud čekatel na funkci vyššího soudního úředníka složí zkoušku vyššího soudního úředníka a splní další požadavky vyjmenované v § 3 zákona o vyšších soudních úřednících (*Rechtspflegergesetz*), udělí mu spolkový ministr spravedlnosti diplom. Diplom musí upřesňovat danou oblast činnosti. Po získání tohoto diplomu je čekatel na funkci vyššího soudního úředníka oprávněn vykonávat soudní činnost spadající do jeho oblasti činnosti na území spolkového státu, a tedy pracovat vyšší soudní úředník.

Následně musí předseda vrchního krajského soudu určit, na kterém soudě a případně v jakém časovém rozsahu bude příslušný soudní úředník pracovat jako vyšší soudní úředník. V rámci soudu určeného předsedou soudu přidělí vedení (předseda nebo vedoucí soudu) vyššího soudního úředníka k oddělení, případně oddělením soudu, kde bude pod vedením soudce pracovat.

Postavení vyšších soudních úředníků

Vyšší soudní úředníci jsou soudní úředníci se zvláštním vzděláním, kteří jsou na základě § 87a rakouského spolkového ústavního zákona a zákona o vyšších soudních úřednících pověřeni výkonem přesně vymezených činností týkajících se občanskoprávních věcí v prvním stupni. V této funkci jsou vyšší soudní úředníci vázáni pouze pokyny soudce, který podle soudní agendy za danou věc odpovídá. Soudce si může kdykoliv projednávání příslušného případu vyhradit pro sebe, nebo případ soudnímu úředníkovi odebrat. Rozhodnutí vyšších soudních úředníků lze napadnout stejně jako rozhodnutí soudců. V praxi působí vyšší soudní úředníci většinou samostatně. Pokyny soudce nejsou běžné a k jejich vydání dochází velmi zřídka.

Úloha a povinnosti

Vyšší soudní úředníci jsou jmenováni v těchto oborech pracovní působnosti: občanskoprávní řízení, exekuce a insolvenční řízení (řízení o urovnání dluhů); nesporné záležitosti; záležitosti týkající se katastru nemovitostí a rejstříku plavidel; záležitosti týkající se obchodního rejstříku.

Každý z těchto oborů pracovní působnosti vyžaduje zvláštní vzdělání a zvláštní jmenování vyšším soudním úředníkem pro daný obor.

Rozdělení pravomocí mezi soudcem a vyšším soudním úředníkem

Oblast působnosti vyššího soudního úředníka se nevztahuje na všechny činnosti a rozhodnutí, která se v daných oborech pracovní působnosti vyskytují. Činnosti spadající do oblasti působnosti vyšších soudních úředníků jsou přesně vymezeny v zákoně o vyšších soudních úřednících a oblast působnosti se v jednotlivých oborech jejich pracovní působnosti značně liší.

Zákon o vyšších soudních úřednících upravuje okruhy činností pro jednotlivé oblasti práce, které přidělují vyšším soudním úředníkům konkrétní povinnosti (například činnost v insolvenčních záležitostech zahrnuje i případy úpadku u okresních soudů). Jisté oblasti působnosti jsou samozřejmě vyhrazeny soudcům.

Každá oblast činnosti také mimo jiné zahrnuje provádění řízení týkajících se „platebního rozkazu“, potvrzování právní moci a vykonatelnosti soudních rozhodnutí v dané oblasti činnosti, rozhodování o žádostech o právní pomoc v řízeních před vyšším soudním úředníkem a provádění úředních úkonů na základě dožadání podaného vnitrostátním soudem nebo vnitrostátním orgánem veřejné správy.

4. Advokáti

Obecně

Advokáti jsou kvalifikováni a oprávněni zastupovat strany ve všech soudních a mimosoudních řízeních, ve všech veřejných a soukromých záležitostech před všemi soudy a orgány Rakouska.

K výkonu advokacie v Rakousku není třeba úřední jmenování; výkon tohoto povolání je však podmíněn níže uvedenými požadavky.

Hlavním právním základem jsou advokátní řád (*Rechtsanwaltsordnung (RAO)*), Říšský zákoník (RGBL.) č. 96/1896; disciplinární stanovy pro advokáty a advokátní koncipienty (*Disziplinarstatut für Rechtsanwälte und Rechtsanwaltsanwärter (DSt)*), Spolková sbírka zákonů (BGBl.) č. 474/1990; spolkový zákon o advokátním tarifu (*Bundesgesetz über den Rechtsanwaltstarif (RATG)*), BGBl. č. 189/1969; zákon o advokátních zkouškách (*Rechtsanwaltsprüfungsgesetz (RAPG)*), BGBl. č. 556/1985; a spolkový zákon o volném pohybu služeb a usazování evropských advokátů a poskytování právních služeb mezinárodně činnými advokáty v Rakousku (*Bundesgesetz über den freien Dienstleistungsverkehr und die Niederlassung von europäischen Rechtsanwältinnen und Rechtsanwälten sowie die Erbringung von Rechtsdienstleistungen durch international tätige Rechtsanwältinnen und Rechtsanwälte in Österreich (EIRAG)*), BGBl. I č. 27/2000.

Podmínky pro výkon povolání

Zájemci o výkon povolání advokáta musí nejprve absolvovat studium rakouského práva a následně doložit minimálně pětiletou praxi v právní oblasti, z toho alespoň sedm měsíců musí představovat práce u soudu či na státním zastupitelství a tři roky práce v rakouské advokátní kanceláři jako advokátní koncipient.

Advokátní zkoušku, kterou musí advokátní koncipienti pro výkon povolání úspěšně absolvovat, lze složit po třileté praxi, z níž musí být alespoň sedm měsíců absolvováno prací u soudu a alespoň dva roky v advokátní kanceláři. Aby se uchazeči mohli zúčastnit zkoušky, musí absolvovat i povinná školení, která pro advokátní koncipienty předepisuje advokátní komora.

Ti, kdo splňují uvedené požadavky, mohou být zapsáni na seznam advokátů při advokátní komoře, v jejímž soudním obvodu se má jejich praxe nacházet.

Za určitých okolností mohou zahraniční právníci, kteří jsou občany některého členského státu Evropské unie, jiného smluvního státu Dohody o Evropském hospodářském prostoru nebo Švýcarska, rovněž:

dočasně vykonávat činnost advokáta v Rakousku,

podat žádost o zápis do seznamu advokátů příslušné advokátní komory (po složení zkoušky prokazující kvalifikaci), nebo

okamžitě se v Rakousku usadit pod profesním označením používaném v zemi, z níž pochází, bez předchozího složení zkoušky prokazující kvalifikaci a po třiletém skutečném a soustavném výkonu povolání v Rakousku se plně integrovat mezi rakouské advokáty.

Za určitých podmínek mohou v Rakousku dočasně vykonávat určité přesně vymezené advokátní činnosti také členové advokátní komory členského státu dohody GATS.

Právní odpovědnost

Advokáti, kteří poruší své profesní povinnosti či stavovské předpisy, se musí zodpovídat před disciplinární radou zvolenou místní advokátní komorou.

Sankce, které může disciplinární rada uložit, sahají až k vyškrtnutí dotčené osoby ze seznamu advokátů. V řízeních ve druhém stupni rozhoduje Nejvyšší soud v čtyřčlenných senátech, které se skládají ze dvou soudců Nejvyššího soudu a dvou advokátů.

Kromě toho se na advokáty samozřejmě vztahuje také trestněprávní a občanskoprávní odpovědnost.

Advokátní komora, Rakouská spolková advokátní komora

Všichni advokáti v dané spolkové zemi zapsaní do příslušného zemského seznamu tvoří advokátní komoru (*Rechtsanwaltskammer*). Komory jsou veřejnoprávními sdruženími a nezávislými samosprávnými orgány.

Na spolkové úrovni zastupuje zájmy rakouských advokátů Rakouská spolková advokátní komora (*Österreichischer Rechtsanwaltskammertag*). Ta se skládá z devíti rakouských advokátních komor a její sněm delegátů tvoří delegáti těchto advokátních komor (<http://www.rechtsanwaelte.at/>).

5. Notáři

Obecně

Notáři jsou jako nezávislé a nestranné instituce preventivního soudnictví k dispozici občanům, kteří chtějí využít právních služeb k uspořádání svých soukromoprávních poměrů.

Jejich hlavní úloha spočívá v osvědčování právně významných skutečností a poskytování právní pomoci veřejnosti. Notáři sepisují veřejnoprávní listiny, berou do úschovy majetek třetích osob, sepisují soukromoprávní listiny a zastupují strany, především v nesporných věcech. Notáři mají dále funkci zástupců soudu v nesporných řízeních. Zejména působí jako „soudní komisaři“, kteří vedou pozůstalostní řízení.

Notář zajišťuje zabezpečení majetku zesnulého a přechod tohoto majetku na osoby, které jsou oprávněné k jeho nabytí. Tato činnost vyžaduje zvláštní znalost dědického práva a nesporných řízení, což také znamená, že veřejnost se na notáře průběžně obrací se žádostmi o pomoc při sepisování závětí a obecně také o poradenství a zastupování v dědických řízeních.

Notáři vykonávají veřejný úřad, avšak nejsou státními úředníky. Nesou obchodní riziko související s provozem notářské kanceláře, avšak nejsou živnostníky. Povolání notářů má velmi blízko ke svobodnému povolání, avšak jako soudní komisaři jsou notáři soudními úředníky. Notářská činnost je hlavním zaměstnáním, které nelze kombinovat s advokátskou činností.

Změny počtu notářských úřadů a jejich sídel se vyhláší vyhláškou spolkového ministra spravedlnosti. V současné době působí v Rakousku 536 notářských úřadů (k dubnu 2023).

Hlavní právní základy pro tuto činnost obsahuje notářský řád (*Notariatsordnung (NO)*), RGBI. č. 75/1871; zákon o notářských úkonech (*Notariatsaktsgesetz*), RGBI. č. 76/1871; zákon o notářských poplatcích (*Notariatstarifgesetz (NTG)*), BGBl. č. 576/1973; zákon o notářské zkoušce (*Notariatsprüfungsgesetz (NPG)*), BGBl. č. 522/1987; zákon o soudních komisařích (*Gerichtskommissärsgesetz (GKG)*), BGBl. č. 343/1970; a zákon o poplatcích soudních komisařů (*Gerichtskommissionstarifgesetz (GKTG)*), BGBl. č. 108/1971.

Vzdělávání

Ten, kdo má po ukončení studia práva (rakouského práva) zájem o povolání notáře, musí najít notáře, který jej zaměstná a nechá jeho jméno zapsat do seznamu notářských koncipientů.

Zápis do seznamu notářských koncipientů vedeného příslušnou notářskou komorou je možný pouze tehdy, pokud příslušná osoba prokáže sedmiměsíční soudní praxi jako právní praktikant na soudě nebo státním zastupitelství a při prvním zápisu do seznamu koncipientů je mladší 35 let.

K tomu, aby byl notářský koncipient připuštěn k notářské zkoušce, musí absolvovat povinná školení, která jsou závazně stanovena notářskou komorou.

Notářská zkouška se skládá ze dvou částí:

První část zkoušky může notářský koncipient složit po 18 měsících koncipientské praxe, nejpozději však na konci patého roku koncipientské praxe, jinak je koncipient vyškrtnut ze seznamu notářských koncipientů.

Druhou část zkoušky může notářský koncipient složit po uplynutí dalšího období koncipientské praxe v délce alespoň jednoho roku. Druhá část zkoušky musí být úspěšně složena nejpozději před uplynutím deseti let koncipientské praxe, jinak je koncipient vyškrtnut ze seznamu notářských koncipientů.

Jmenování

Uvolněná nebo nově vytvořená notářská místa se musí obsazovat na základě veřejného výběrového řízení. V zákoně (§ 6 Notářského řádu) se od uchazečů o notářské místo mimo jiné vyžaduje:

státní příslušnost členského státu EU nebo členského státu EHP nebo Švýcarska,

úspěšné absolvování studia rakouského práva,

složení notářské zkoušky a

sedmiletá právní praxe, z toho minimálně tři roky jako notářský koncipient po složení notářské zkoušky.

Tyto základní požadavky však uchazeče automaticky neopravňují ke jmenování notářem. Ve výběrovém řízení uchazeče hodnotí a podle výsledků řadí místně příslušná notářská komora a následně personální komise příslušného zemského soudu a vrchního zemského soudu, přičemž rozhodující význam má délka praxe. Notářská komora a obě personální komise předloží spolkovému ministru spravedlnosti užší seznam tří uchazečů. Ačkoli ministr není užšími seznamy vázán, v praxi obvykle jmenuje pouze uchazeče v nich uvedené.

Notář může vykonávat notářský úřad do 31. ledna kalendářního roku, ve kterém dosáhne věku 70 let. Přeložení notáře na jiné notářské místo na základě úředního rozhodnutí není možné.

Dohled na notářskými úřady; právní odpovědnost

Jako sepisovatelé veřejných listin a soudní komisaři jsou notáři předmětem mimořádného dohledu. Dohled nad notářskými úřady vykonávají spolkový ministr spravedlnosti, justiční správa a přímo i notářské komory.

Pro notáře platí zvláštní disciplinární právní předpisy. Disciplinární přestupky stíhá v prvním stupni vrchní zemský soud jako disciplinární soud pro notáře a ve druhém stupni Nejvyšší soud jako disciplinární soud pro notáře. Členy soudních senátů, které tyto věci projednávají, musí být také notáři. Seznam trestů disciplinárního soudu sahá až možnosti zbavení úřadu. Sankce za pouhé správní delikty ukládá notářská komora.

Kromě disciplinární odpovědnosti mají notáři samozřejmě také trestněprávní a občanskoprávní odpovědnost.

Pokud notář působí jako soudní komisař, považuje se z trestněprávního hlediska za státního úředníka, a je proto odpovědný za profesní pochybení, které zahrnuje zejména zneužití úřední pravomoci. Občanskoprávní odpovědnost notáře je upravena jinak. Pokud notář působí jako soudní komisař, vztahují se na něj stejná pravidla jako na soudce a státního zástupce. To znamená, že strany řízení nemohou podat stížnost přímo proti němu, ale s žádostí o náhradu škody se musí obrátit na stát. V případech úmyslného jednání nebo hrubé nedbalosti pak může stát vůči notáři uplatnit postih. Mimo rámec své činnosti soudního komisaře mají notáři vůči stranám řízení přímou občanskoprávní odpovědnost.

Notářské kolegium, Rakouská spolková notářská komora

Notáři, kteří mají sídlo úřadu v některé ze spolkových zemí, a notářští koncipienti zapsaní v seznamu notářských koncipientů dané spolkové země tvoří notářské kolegium. Spolkové země Vídeň, Dolní Rakousko a Burgenlandsko a dále pak spolkové země Tyrolsko a Vorarlbersko mají společné kolegium. Kolegium odpovídá za ochranu cti a důstojnosti notářského stavu a rovněž za zastupování jeho zájmů.

Každé notářské kolegium volí z řad svých členů notářskou komoru. Notářské kolegium se skládá z jednoho notáře ve funkci předsedy a šesti notářů (ve Vídni z dvanácti) a tří notářských koncipientů (ve Vídni z šesti) jakožto členů.

Rakouská spolková notářská komora (*Österreichische Notariatskammer*) se skládá ze zemských notářských komor. Rakouská spolková notářská komora je oprávněna zastupovat notáře a hájit jejich práva a zájmy ve věcech týkajících se rakouských notářů jako celku nebo ve věcech přesahujících jednotlivé notářské komory.

Související odkazy

Právníká povolání – Rakousko

Poslední aktualizace: 26/10/2023

Originální verzi stránky (v jazyce příslušného členského státu) provozuje daný členský stát. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. Evropská komise vylučuje jakoukoli odpovědnost za jakékoli informace nebo údaje obsažené nebo uvedené v tomto dokumentu. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.